

**Нам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекламно-Адміністративна
"Свобода", 40 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку: (212) 227-4125
УНІКОД: (201) 451-2200
з Нью-Йорку: (212) 227-6259

РІК LXXXVI Ч. 144 ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 28-го ЧЕРВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JUNE 28, 1979

№ 144 ОІ LXXXVI

ВІДБУЛОСЯ РІЧНЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ ЦЕНТРАЛІ КУК

Вінніпег (Централа КУК) — При участі 19 представників складових організацій КУК, 18-го червня ц.р., відбуло у Вінніпезі Річне Засідання Президії і Контрольної комісії Централі КУК. Того ж дня Контрольна комісія в приватності: А.Т. Банна, д-р С. Росох, П. Климков, п-і Е. Михайлишин і д-р Л. Мелоско (інж. М. Когут з Едмонтону оправдав свою несприятливість) відбуло окреме засідання, на якому чартерний рахівник Б. Чермеринський представив рахункові замкнення Централі КУК за рік 1978, а ексекютивний директор д-р С. Яр. Кальба представив для перевірки асоцію фінансову документацію за звітний рік і разом з І. Новосадом, головою Фінансово-Бюджетової Комісії, вони давали внаслідок запити членів комісії.

Загальне відомлення з праці Централі КУК за час від попереднього пленарного засідання Президії Централі КУК д-р С. Яр. Кальба представив на письмі, яке доповнило голови таких комісій: д-р Б. Білаш — Шкільництва і А. І. Яремич — Оборони прав людини, над чим відбулась коротка дискусія.

Інж. А. Качор, в заступстві І. Новосада, представив рахункові замкнення за рік 1978, в яких на фонді загальної адміністрації вказано недобір 14,539 доларів, який заіснував з причини кошту поїздки 20-членної делегації Централі КУК на Третій Конгрес СКВУ в Нью Йорку в листопаді м.р., і з причини зменшення збірки Національної Вкладки з уваги на додаткову осінню збірку датків на СКВУ. Надвишка з попередніх років покрила цей недобір і тому рік 1978 закінчено невеликою бюджетовою резервою 2,631 доларів. Крім того запас книжок Централі КУК на кінець 1978 року виносив 27,421 доларів.

ВІДБУДЕТЬСЯ ХХХ ЗУСТРІЧ- ЗДВИГ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

Елленвіл, Н. Й. — У днях 7 і 8-го липня ц.р. тут на Оселі Спільні Української Молоді Америки відбується ХХХ зустріч-здвиг українців Зєднаних Стейтів Америки і Канади, що її влаштовують спільно Організації Українського Визвольного Фронту двох країн. Цим багатолюдним здвигом українців ЗСА і Канади відзначають 30-річчя створення Організації Українських Націоналістів і відміняють 20-річчя смерті Провідника ОУН с.п. Степана Бандери. Зустріч керує Комітет під головуванням мгра Івана Винника, а до нього входять ще: пор. Лев Футала, мгр Ульяна Целевич, інж. Мирослав Шмідель, Микола Грицькован, Андрій Прятка, мгр Лев Кокодинський, Володимир Костик, д-р Олександр Соколинський, інж. Михайло Шпонтак, Володимир Копчинський, пані Марія Лозинська, Степан Чума, пані Марія Нестерчук, Михайло Голубець, Богдан Качор, Василь Магаль, Осип Дашко, Степан Журавський, Корнелі Василік, Теодор Олещук, Іван Макар, Степан Серабін та представники ОУВФ із Відділів східного побережжя ЗСА, а зокрема з Нью Йорку і стейту Нью Джерсі.

У суботу, 7-го липня о год. 3-ій по полудні відбується панель про гадані

яких не включено до активів за цей рік. Після вислухання звідомлення Контрольної комісії, яке склав її секретар д-р С. Росох, Річне Засідання одностайно прийняло рахункові замкнення за минулий рік і одобрив запропонований Фінансовою комісією адміністративний бюджет Централі КУК на рік 1979 в сумі 88,900 доларів по стороні приходу і 88,335 доларів по стороні розходу.

Крім фінансових справ, Річне Пленарне Засідання прийняло проєкт Програми Річної Конференції КУК запланованої на 19, 20 і 21-го жовтня 1979 року в Торонто, одобрив запропонований Ексекютивом проєкт Договору КУК з Департаментом Іміграції в справі спонзорвання українських політичних біженців на поселення в Канаді, і схвалив прийняття в членство Централі КУК Об'єднання Прихильників УНРади в Канаді.

На закінчення засідання відчитано листа нового прем'єра міністра Дж. Кларка датованого 12-го червня, у відповідь на gratуляційну телеграму Централі КУК і листа колишнього міністра багатокультурності Н. А. Кафіка з 29-го травня ц.р. з висловами вдячності за довголітню співпрацю з ним президента і Ексекютив Централі КУК.

Засіданням провадив президент д-р С. Радчук, а протокол провадив д-р С. Яр. Кальба, при участі членів Президії і Контрольної комісії: А. І. Яремич, д-р І. Глинка, інж. А. Качор, д-р С. Росох, пані В. Бучинська, п-і Н. Когуська, п-і Е. Михайлишин, П. Байшук, д-р П. А. Кондра, М. Лехів, В. Вербенюк, О. Гай-Голова, д-р Л. Мелоско, д-р Б. Білаш, п-на С. Качор, І. Онуфрійчук та мгр О. Сливинський.

дві річчя і про відзначення пам'яті Героїв Кінг-ру. Панелістами будуть: д-р Микола Климшин, мгр Ульяна Целевич, Роман Зварич і представник Ліги Визволення України з Канади; функцію модератора сповнітиме ред. Ігнат Білинський.

У неділю, 8-го липня о годині 11-ій перед полуднем Владислав Василь Лостен, єпископ Стерфордської єпархії УКЦ, відправить Архирейську Службу Божу в наміренні українського народу. У маніфестаційній частині короткі промови виголосять Валентин Мороз, недавно звільнений із совєтських концтаборів член руху спротиву в Україні, і д-р Роман Малащук, голова Президії Світового Українського Визвольного Фронту. Після дефляди молоді буде мистецька частина з виступу, у якій виступлять чоловічий хор „Прометей“ з Філадельфії під диригентурою проф. Михайла Дябоги, д-р Аскольд Лозинський з рецитациєю і духовою оркестрою „Батурин“ Осередку СУМ з Торонто під мистецьким керівництвом мгра Василя Кардаша, яка гратиме також під час Служби Божої і дефляди.

Здвиг-Зустріч прохолодитиме під клічем: „Смерть імперії — воля України!“

ЛІБЕРАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИВІТЬСЯ КАНДИДАТУРІ КАРТЕРА НА ПРЕЗИДЕНТА

Вашінгтон. — Делегати кожнорічного з'їзду ліберальної організації „Американці за демократичну дію“, яка входить в склад Демократичної партії, майже одностайно прийняли резолюцію, яка закликає сенатора Едварда Кеннеді, демократа з Массачусетс, висунути свою кандидатуру на пост Президента ЗСА. З усіх 400 делегатів з'їзду, що відбувся у столиці ЗСА в кінці минулого тижня, тільки пів сотні виступили проти цієї резолюції, у якій говориться, що навіть тоді, коли сенатор Е. Кеннеді відмовиться від кандидату-

Книжка викликала дискусію про совєтського шпигуна в „Еф-Бі-Ай“

Вашінгтон. — У неділю, 24-го червня, пресове агентство Асошіейтед Пресс подало, що згідно з мемуарами одного з колишніх високопоставлених працівників „Еф-Бі-Ай“, офіційні чинники Федерального Бюро Інвестицій підозрівали, що один із працівників „Еф-Бі-Ай“ в Нью Йорку шпигував для Совєтського Союзу. Це мало бути в 1960-их роках.

„До того часу, коли я залишив „Еф-Бі-Ай“ в 1971 році, росіяни ще мали свою людину в нашому бюро й ми ще не знали, хто була ця людина“, — пише Вільям Салліван у книжці, яка повиться у вересні цього року під заголовком „Бюро: мої 30-ть років у „Еф-Бі-Ай“ Гувера“.

Інший колишній працівник „Еф-Бі-Ай“, який висловив бажання, щоб Асо-

Американський уряд назначив посла до Зімбабве-Родезії

Вашінгтон. — Пресові агентства інформують, що у понеділок, 25-го червня, Державний департамент повідомив про назначення Джефрі С. Давідова неофіційним послом ЗСА до Зімбабве-Родезії. Речник департаменту Голдінг Картер сказав, що американська амбасада в Підденній Африці має назначити Дж. Давідова своїм першим секретарем, який періодично відвідува-

тиме Салісбері, столицю Зімбабве. Хоча Дж. Давідов буде у зв'язку з державними діями Зімбабве, то назначення його на це становище не означатиме визнання дипломатичних зв'язків ЗСА з новим урядом.

Уряд президента Джиммі Картера вирішив вислати свого посла до Зімбабве, після обрання Абеля Т. Мугуреви на пост прем'єр-міністра.

Садат робить заходи в справі азилу шахові Паглеві

Каїр, Єгипет. — Пресові агентства інформують, що в суботу, 22-го червня, президент Єгипту Анвар ель-Садат, звернувся до парламенту, щоб схвалив резолюцію, на підставі якої колишньому іранському шахові Паглеві та його родині дозволили б замешкати в Єгипті.

Садат, промовляючи на відкритті сесії парламенту, заявив, що свою пропозицію він вносить „в ім'я ісламу, християнства і цивілізації“. Його пропозицію прийнято гучними оплесками.

Шах Мохаммед Різа Паг-

Афганістанські повстанці схопили двох совєтських дорадників

Тегран, Іран. — Афганістанські мусульманські повстанці схопили двох совєтських дорадників і 20 афганістанських урядовців, — інформують пресові агентства. Ці повстанці належать до Ісламського руху, головною квари якого є в Мешеді, Іран. Совєтських дора-

дників та афганістанських урядовців схоплено під час боротьби у місті Гераті, яке вбільшості знаходиться в руках мусульманських повстанців, які в опозиції до марксистського афганістанського уряду, президентом якого є Нур Мохаммед Таракі.

ГРОМИКО ПЕРЕСТЕРІГАЄ ЗСА ПЕРЕД БУДЬ-ЯКИМИ ЗМІНАМИ ДОГОВОРУ САЛТ II

Москва. — Міністер закордонних справ Совєтського Союзу Андрей Громико, виступаючи на пресовій конференції, — що до речі, буває дуже рідко, — перестерігав уряд і Сенат Зєднаних Стейтів Америки перед відкиненням, ба навіть будь-якими змінами договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), підписаного президентом Джиммі Картером і совєтським лідером Леонідом І. Брежнєвим у Відні 18-го червня. Громико підкреслив, що відмова ратифікувати цей договір чи намагання змінити його означало б кінець переговорів між ЗСА і ССРР про частинне роззброєння, а це було б катастрофою не тільки для країн сигнаторів, але також для всього світу.

З подібного пересторого, як відомо, виступав у Відні, тільки день перед підписанням договору, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради ССРР Леонід І. Брежнєв, чим, як пізніше показалося, дуже ускладнював цілу ситуацію і викликав застереження серед американських сенаторів.

Брежнєв, як інформують зацікачені кореспонденти, тепер почувається знову гірше і після віденської зустрічі вийшов на довгий відпочинок, правдоподібно на Крим.

Виступ А. Громики на пресовій конференції, до речі, шойно другий його виступ перед представниками преси за більше як два роки часу, мабуть мав на меті, — твердять політичні спостерігачі, — це раз утвердити совєтське становище і реакцію Москви на САЛТ II. Відповідаючи поанглійськи на запити, що станеться як Сенат ЗСА не ратифікує підписаного у Відні договору, Громико заявив: „Я кажу вам відкрито, що тоді не буде можливо відновити переговори, це був би кінець переговорів, кінець без огляду на те, які додатки були б запропоновані“, — підкреслено сказав Громико журналістам.

Обидва совєтські лідери, Брежнєв і Громико, категорично відкидають можливість всяких додатків чи змін до підписаного документу і бажують, щоб він був прийнятий в такому виді, як був раніше узгоджений між обидвома урядами.

Однак, приватно деякі совєтські високопоставлені речники і знавші американських проблем перебували дїзнатися, які саме додатки хотіли б запропонувати американці і заявляли,

Антиамериканські виступи в Туреччині викликають затривожнення

Анкара, Туреччина. — Політичні розрухи і вбивства, які останню поширились в Туреччині і від яких за останні два роки загинуло вже 1,700 осіб, затривожили тепер і американських громадян, зокрема військових, які живуть у мілітарних базах ЗСА. Як відомо в квітні замасковані бандити застрілили в Ізмірі одного американського воїка, а другого тяжко поранили і від того часу американці знаходяться під загрозою.

У травні і червні знову вбито двох американців в інших містах Туреччини і ці політичні вбивства викликали переполох серед перебуваючих там громадян

ГЕН. А. ГЕЙГ ШАСЛИВО ВИЙШОВ ІЗ ЗАМАХУ НА ЙОГО ЖИТТЯ

Касто, Бельгія. — Пресові агентства інформують, що у понеділок, 25-го червня, у час, коли ген. Александер М. Гейг, головнокомандуючий збройними силами НАТО, виїжджав із своєї резиденції до бюро, невідомі терористи, заіхаючи на його життя, висадили під його авто бомбу. Ген. Гейг, який в кінці цього місяця має перейти на емеритурі, вийшов ціло з цього атентату, а трьом іншим особам, що сиділи в авто, яке зовсім знищила бомба, теж нічого не сталося. Натомість є легко поранені три інші особи з прибічної сторожі генерала, які були в другій лімузині. У справі цього атентату почалося слідство.

Знавші твердять, що спосіб виконання атентату має всі ціли, притаманні бомбовим замахам, що їх попередньо зробила західнонімецька організація Баадер-Мейнгоф. Якщо б по-казалося, що це правда, то це був би вже третій замах на життя американських воїків. Бож у травні 1972 року ця ж організація зробила два бомбові замаху: на головну квартиру військ ЗСА у Франкфурті та на приміщення європейських військових відділів у Гайдельбергу. Тоді в обох замаху загинуло чотири особи.

Совєти продовжують порушувати Гельсінкські угоди

Лондон, Англія. — Згідно з інформацією Міжнародної Амнестії, уряд Совєтського Союзу далі не дотримується Гельсінкських угод, підписаних ним і урядами 34-ох інших країн в Гельсінках у 1975 році. Пі-

Совєти випродкували три нові роди бомбовиків

Вашінгтон, Д. К. — Із самих совєтських урядових джерел інформують, що Москва випродкувала три нові роди важких бомбовиків. Повідомлення наспило під час переговорів, які велися у напрямі підписання договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II). Секретар оборони Гарольд Браун сказав ще в січні, що совєтський уряд пращос

Прем'єр Квебеку Р. Лсвек відклав референдум в справі незалежності

Квебек, Канада. — Прем'єр провінції Квебек, Рене Лсвек, заявив під час наради провінційної легіслатури, що він рішився відкласти пропонування ним раніше на осінь ц.р. референдум в справі незалежності Квебеку аж до весни наступного року, вважаючи, що населення цієї франкомовної провінції не є ще як слід приготоване та що прихильники і опоненти цієї концепції не мали змоги висловити їхні стави.

Прем'єр Лсвек пропонує встановити незалежний Квебек, але з економічним пов'язанням з рештою Канади. Лідер опозиційної Ліберальної партії Кльод Расі назвав цей план „великим жартом“, заявляючи, що він представляє свою пропозицію щодо статусу Квебеку після нарад з іншими політичними лідерами в Оттаві та у провінційних столицях. Осінь цього року проведи Прогресивно-консервативної і Ліберальної партій також планують представити свої плани, включно з відповідними змінами в конституції Канади.

ЩЕ ДО „БЕНКЕТУ“ У ЧЕШТ Д.Р. РИЧАРДА ГАНУСЕЯ

У підписі під фотознімкою у „Свободі“ 27-го червня ч. 143 після Л. Стахів-Дяченко має бути: В. Квіт, п-і Ганусей, д-р Р. Ганусей, Дз. Швед і т.д.

Андрей Громико

Ген. Александер Гейг

що ССРР есентуально погодиться на такі зміни, які не порушуватимуть основних постанов, не мінятимуть духу договору. Очевидно, про ці справи не згадував ні словом Андрей Громико на пресовій конференції. Брежнєв у Відні заявив, що американська відмова може спричинити до цілковитого уневажнення документу. Громико натомість заявляв, що САЛТ II „визначено важливий“ бо він може довести до чергових обмежень зброї в майбутньому. Цю думку напевно прийде почути сенаторові Робертові Бирдові, лідерів Демократичної більшості в Сенаті, коли він приїде цього тижня до Москви на переговори і зустрічі із совєтськими лідерами, в тому числі також з Леонідом Брежнєвим.

Совєтський міністер уєвєс час підкреслював важливість віденської зустрічі і в кількох словах затривожив також інші справи, наприклад, що майбутні переговори про обмеження стратегічної зброї приводили б до включення також інших держав, які мають атомову зброю. Він натакнув, що треба б говорити про американські далекосяжні літаки, які з території Європи можуть атакувати ССР. Совєтський Союз правдоподібно поставити вето в Раді Безпеки ООН на продовження мирового корпусу ООН в Сінаї, — сказав Громико, додаючи, що кубинська військова і технічна допомога країнам Африки — це цілком легальна справа. При тому він критикував уряд Китайської Народної Республіки, який зайняв негативне становище до САЛТ II, і жалував, що Вашингтон раніше заявляв, що не відмовлятиме співпраці з Пекином коштом Москви. Вкінці він додав, що договір потрібний для продовження політики дєтанти і скритикував тих осіб в ЗСА, які противляться САЛТ II.

Обидва совєтські лідери, Брежнєв і Громико, категорично відкидають можливість всяких додатків чи змін до підписаного документу і бажують, щоб він був прийнятий в такому виді, як був раніше узгоджений між обидвома урядами.

Однак, приватно деякі совєтські високопоставлені речники і знавші американських проблем перебували дїзнатися, які саме додатки хотіли б запропонувати американці і заявляли,

ЗСА. „Я була в Ливані і в Ірані, як там починалися політичні розрухи, — заявила кореспондентам пані Голлі Юлук, яка тепер живе в Анкарі, — і тому ми боїмося гіршого, бо на це існують всілякі позначки“.

Більше як тисячу американців живе в Анкарі або в околицях столиці і всі вони запитані кореспондентами, чули поголоски, що кожного місяця в Туреччині буде забитий один американець. Американці в Анкарі побоюються, що їхнє місто невдовзі стане місцем чергового вбивства. Прем'єр міністер турецького уряду Булент Ачевіт, відповідаючи на запитання, чи будуть захищені там громадяни

(Закінчення на стор. 5)

ЧЕРВЕНЬ — МІСЯЦЬ ЗБІРКИ НА СКВУ

Учасників походу на Київ — сл. п. Я. Раковському

Побратимство по зброї завжди високо цінилося у всіх народів. Зокрема на славетній Запорізькій Січі побратимство по зброї стало дуже важкою. Якщо раненого запорожця не могли забрати з поля бою, то боронили його до останнього або гинули в його обороні, але не залишали на поталу ворогам. Цим побратимством-силом була Січ, як про це оспівується в козацьких думах. Це був загальноприйнятий лицарський кодекс честі.

Одним з моїх найкращих побратимів по зброї був сл. п. інж. агроном Ярослав Раковський, мій ровесник. Уперше познав я його у Станіславові в українській гімназії в 1916 році, під час Першої світової війни. Ми разом грали копаного м'яча, купалися в Бистриці, співали в гімназійному хорі. Потім ми разом були добровільцями у Станіславському студентському курені, що разом з сотнею залізничників належав до групи сот. І. Сіка (УСС). Пізніше ця Група перейшла Збручу у червні 1919 року, прийняла нову назву — Окремий Залізний Загін Армії Української Народної Республіки ім. от. Івана Бистрина. Після кількох днів у Рихті, наш загін перейшов до Кам'янка Подільського і стояв у казармах Товкача біля Пушкінського парку. У другі роки війни першого універсалу Української Центральної Ради, 29-го червня 1919 року під час багатолюдної маніфестації відбулося запряження нашого Загону на вірність Українській Народній Республіці. Військовий міністр Сиротенко висловив головну промову, бо Головний Отаман С. Петлюра вийшов був на фронт. Потім були привітання від численних українських установ і партій. Вкінці відбулася дефіляда нашого Загону, прийнята оплесками численної публіки.

На самого св. Івана, 7-го липня був аларм, бо большевики зблизилися до Кам'янки. Наш загін вирушив на фронт у північно-західному напрямі та дійшов близько Збруча. Однак сивої стріли та запоріжці відперли большевиків. Ми зустрілися з відступаючою Українською Галицькою Армією, що перейшла Збруч під кличем — „через Київ — на Львів!“

У другій половині липня наш загін вирушив на Київ, пройшов через Київгород, Курливиці Муровані, Нову Ушицю, Тульчин, Ладичин, Гайсин, Ставище аж до Таращ, вже недалеко Канева і Дніпра.

Настрій у всіх час був багаторий, ми мріяли незабаром ввійти до золотого Києва. Одним із тих, що підтримували наш багаторий настрій був стрілець Славко Раковський. Невисокого росту, але завжди усміхнений, мав невичерпний запас веселих анекдотів, співав залюбки веселі пісеньки в різних мовах (навіть і по-жидівськи!), був душею нашого студентського куреня. З пісню „Гей видно село“ входили ми в село Поділля й київщини, де нас радо вітали населення. Жидівські рабини вітали нас торопо при вході до міст, просили залишитися довше, щоб оборонити від євентуальних нападів. Однак, ми мали визначений маршрут до Таращ, де ми мали перевести мобілізацію. Першої ночі в Таращі наша застава мала перестрілку з денікінським роз'їздом і взяла в полон денікінців.

Ми готувалися до входу у Київ, направляли нашу односторонню й черевки, пришивали гудзики, щоб зрозуміти добре враження в Києві. Настрій був чудовий. Та не так склалося, як мріялося! Немов грим з ясного неба гримнула чорна вістка, що Київ зайняли підступні денікінці! Обидва начальні командування устійнили демаркаційну лінію, українські війська мали відступити 25 верств (40 кілометрів) на захід. Ми відступили до містечка Ставище, де переводили мобілізацію. Зголосилося багато молодих добровільців, але не було для них зброї.

Несподівано 10-го вересня підійшли під Ставище

Сл. п. інж. Ярослав Раковський (1903-1968)

дві совєтські дивізії, що пробивалися з Криму на північ між двома арміями: українською й денікінською. Денікінці відступили без бою, а ми під великою перевагою мусили відступити з боєм зі Ставища до села Кришець. Раненько 11-го вересня обстріляли нас большевики. Ми відступали на Богатирку. На ступі між Кришець і Богатирку напала на нас з-перед большевицька кіннота, що атакувала з диким криком „Брасай вентовку!“ й рубала шаблями наших стрільців у першій розстрілній. З-заду наїхали на нас грузовики (вантажні авта) з матросами й почали обстрілювати зі скорострілів. Ми відступали по ріллі до недалекого лісу під градом куль. Большевицькі кулі піднімали порох на ріллі, багато наших було ранених і вбитих. Між раненими був і Славко, що мав поранену ліву руку. Санітар перев'язав йому руку, скрипив перев'язку провізоричною „до двох патиць“, як потім оповідав Славко. Раненого переохвали селяни у stodoli.

Автор цих рядків був в арієргарді зі скорострілом, відступив до ліса, швидко передерся через густі лави матеросів у лісі й дійшов до станції Липовець, де зійшлося біля 20 розбитків, між ними і Славко. Він жартував, що мав шаста, що не було лікаря, бо був би відняв йому руку, а так обійшлося без операції. Славко діваста до нашої лінійці, викликав рани, швидко перебув „чотирикутник смерті“ й вернувся незаметно весною 1920 року до Хриплина під Станіславом, де його батько був священиком.

Така була воєнна спелея 16-річного Славка Раковського. Потім я ще бачив його в Тересові, Ходорові та в таборі „Ді-Пі“ в Регенсбурзі, вкінці у Клівленді. Завжди мав погідний настрій, мав дар цікаво розповідати. „Історія мого життя — це частина історії рідної сторони“, — як писав колись Тарас Шевченко, але зі його слова стосуються також і до Покійного та до багатьох наших людей.

Він народився 20-го грудня 1903 року у священній родині о. Йосифа й Івонни з дому Коратницьких у Сокалі. Родина мала три доньки: Меланію, Олену й Оксану, та двох синів: Романа й Ярослава. О. Йосиф Раковський походив зі старого священничого роду. Крім богослов'я він закінчив агрономію, вложив багато праці як провісників і

економічний діяч, був головою філії товариства „Сільський Господар“ і „Просвіти“, вложив багато праці до сільськогосподарського дописування до наших часописів, написав і видав кілька книжок про сільське господарство. Під впливом батька, визначного громадського й економічного діяча, молодий Славко, по закінченні гімназії у Станіславові ввійшов до Праги і там закінчив агрономію. Вернувшись до Галичини, став учителем господарства у господарській школі в Милованні, потім був агрономом при Повітовому Союзі. Кооператив у Тересові, Ходорові працював у кооперативі у Скалаті. Під час війни працював у цукроварні в Ходорові. Ідучи слідом свого батька — невтомно працював над господарським піднесенням нашого селянства. Працював для нього з великою посвятою, цілих 7 днів у тиждень, без ніякого відпочинку. За віддану й жертвенну працю для українського народу, за оборону його перед шаблями ворогів, його в'язнили і поклали, і большевики, і німці, але він завжди мав шаста викрутиски. Німці ув'язнили його на фальшиві доноси, але був звільнений заходами д-ра К. Троїана.

Швидко одружився з Неліною, з дому Попель, містичною-маленькою, що закінчила Мистецьку Школу у Кракові, та брала участь у багатьох мистецьких виставках. Мав трьох синів, що їм забезпечив високу освіту: д-р Ярема — професор історії університету, д-р Борис — адвокат і Роман — учитель малювання.

У 1944-му році ввійшов з дружиною і трьома малолітніми синами на Захід, до Німеччини, де перебував у різних таборах для переселенців. Однак, його не дозволяло безробітне життя в таборах, бо привик до неспокійної праці. При першій нагоді зголосився до праці в ковальні угулі в Бельгії в 1947 році. Працював важко, 560 метрів під землею. Пізніше переїхав до Франції, але й там не було з медом. 31-го березня 1952 року приїхав до Америки, поселившись у Клівленді, де дістав працю лаборанта-техніка у фабриці. Зразу включився в українське життя, був головою осередку українських ветеранів, членом Т-ва „Рідна Школа“, УНС, УККА й ін. товариств. Зимою 1968 року простудився, не вилічив гриппу, пішов завчасно до праці, і спрацюване серце перестало битися...

Помер 22-го лютого 1968 року, залишивши у смутку родину, громаду, багато шкільних й військових побратимів, що ніколи не забудуть свого найліпшого чоловіка, батька, побратима, що підтримував на душі й підбадьорював у найважчих обставинах.

Покійний відзначався глибоко, хрусталим характером, він ніколи не думав про себе, але про добро народу і в такому дусі виховав своїх синів.

Небагато залишилося в живих його шкільних й військових товаришів, але всі вони зберігають в душі пам'ять про Вірного Сина українського народу, що жив, працював і боровся за його право бути господарем на своїй землі!

Іван Дурбак.

ОЛЕНА ЗВИЧАЙНА та МЕХАНІО МЛАКОВИЧ
ВОРОГ НАРОДУ
ПОВІСТЬ У ДВОХ ТОМАХ
Том перший: Проти Течі. Том другий: Планета Рєбіа.
939 сторінок. Ціна 15.00 дол.
Замовляти: книгарський відділ при „Свободі“, переказати чек або поштовою переказ, долучуючи 75 центів на копії переказів.
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

ВЕСЕЛКА
журнал для української дітвори.
Річна передплата становить у США — 8.00 доларів, у інших країнах — рівнозначна цієї суми. Для членів УНС — 5.00 доларів. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна поштової відправки — 1.00 долар.
Адреса: "SVOBODA" — "VESELKA" P. O. Box 346 • JERSEY CITY, N. J. 07303 • U. S. A.

З діяльності ЛМКлубу в Нью Йорку

У п'ятницю 4-го травня ц.р. Літературно-Мистецький Клуб в Нью Йорку відбувся вечір присвячений знаменитому ученому археологові проф. Іванові Борковському, що вкладався розкопками розкопками замку Градчані з рамені чеської Академії Наук в Празі. Цей науковий вечір відбувся заходами Наукового Товариства ім. Шевченка, Делегатури Українського Вільного Університету і Літературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку, а авторами вечора були проф. д-р Ярослав Падох і проф. д-р Василь Лев.

Д-р Василь Лев дав короткий огляд наукової діяльності Вільного Університету від самих початків заснування у Відні. Пізніше він говорив про великий зріст цього ж університету вже в чеській столиці місті Празі під оглядом кількості кафедр, професорів і студентів, що у воєнних роках не мали змоги покінчити своїх студій. За час свого існування в Празі, Український Вільний Університет проробив велику роботу випускаючи сотні дипломатів, які там покінчили свої студії. Із початком 1945 року зв'язку з воєнними подіями, УВУ переселив до міста Мюнхену Баварії, де до сьогодні там існує.

Д-р Ярослав Падох у довший доповіді про Івана Борковського, спершу подав короткий його біографію, описав його наукові здобутки. Народився він на Залицькому Поділлі 8-го вересня 1897 року, походив зі старинного роду Борковських, гімназійну науку покінчив він у Станіславові. Під час I-ої світової війни брав участь як старшина в австрійській армії, а після вступу монархії перейшов як поручник до Української Галицької Армії, з якою перейшов Збручу в 1919 році після воєни на великій Україні, вкінці попав до польського полону і опинився в таборі в Тухолі, звідки вдалося йому втекти до Праги.

У Празі почав Борковський студіювати археологію, закінчивши студії докторатом, та вже під час студій брав участь у розкопках п'язького замку, де згодом працював як директор з рамені чеської Академії Наук. В часі своїх розкопок проф. Борковський найшов багато предметів, що вказували на слов'янське походження, що для чеського народу мало велике значення, бо німецькі учні стояли на становищі, що ці землі заселяли германці, яких із землі пізніше витиснули слов'яни. Проф. Борковський студіював також на історичному факультеті, покінчивши його зі званням доктора історичних наук в 1960 році а в 1961 році отримав третій диплом — доктора наук.

Працював проф. Борковський також в Українському Вільному Університеті, займаючи становище доцента археології, від 1938 року став звичайним професором того ж університету викладаючи передісторичні часи. Був дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, як визначний науковець.

Наукова спадщина проф. Борковського досить велика — займає до 160 друкованих його праць про п'язький замок, і окремі його частини, чим здобув собі велике признание і пошану чеського народу. Помер проф. Борковський 17-го березня 1976 року.

Після доповіді присутні гості ставили ще запити, на які відповідав автор Вечора. Описав голова Клубу подякував великим авторам за їхні доповіді.

Вечір в пошану мистця Михайла Осінчука

У десятий річницю смерті мистця — малюра Михайла Осінчука, Літературно-Мистецький Клуб в Нью Йорку приготував вечір в його пошану в п'ятницю. 11-го травня ц.р. Доповідь про творчість мистця й його багату спадщину вголосив проф. Петро Андрусів, сномини про брата д-р Роман Осінчук, а прозирки з мистецької спадщини мистця висвітлював його братиця Юліана Осінчук.

Вечір відкрив голова Клубу інж. Тарас Гришай привітавши авторів вечора і гостей, і передавши слово проф. Андрусіву.

У довший доповіді проф. Андрусів навів гірку долю численних наших мистців-малюрів, що не раз в холоді і голоді без ніякої підтримки працювали і творили, збагачуючи рідне мистецтво у невідрадних часах бездержавності, коли вороги і окупанти як лише могли опізнювали всебічний розвиток української мови, культури і мистецтва, або му загину в слід. Багато творів українського мистецтва — вони подають за свої сьогодожні міжнародні виставки і ярмарки впроваджені і ярмарках можна подивитися іконі польські, словацькі, говорять вже про „старшого брата“, що загравав усі скарби українського мистецтва даючи їм свою печатку.

До таких наших мистців-малюрів належав і Михайло Осінчук родом з Бражечина, що своїм талантом і пильною наукою в Краківській Академії Мистецтв допомагав собі закінчити студії, здобуваючи численні грошові нагороди і відзначення. Поглиблював своє знання також в Ягеллонському університеті вписуючись на філософський факультет. Проживав у Кракові, захопив до замку Вавель і поділяв прагнуння поліхромію виконану мистецтвом зі Сходу, що їх запрошували польські володарі. Такі ж самі поліхромії наших мистців були в Любліні, як також і в Сандомирі.

Покінчивши студії, М. Осінчук проживав у Львові, відвідаючи на працю до різних церков, у яких виконував малюнки і вітражі або поліхромічне малювання згідно з домовленнями. У тих церквах його малюнки відтворювали правдиво молитовний настрій, що вповні відповідало пензлі нашого релігійно віруючого народу. У Львові ввійшов Осінчук, Федюк і Музикова вивчили іконі і збирали іконі, вишукуючи їх в старих наших церквах, та багато причинилися для збагачення українського мистецтва й іконопису. Залишив Осінчук велику кількість зразків свого малювання на стінах наших церков чи полотнох, але поважна частина його мистецького доробку пропала або була знищена ворожими діями на рідних землях під час 2-ої світової війни чи пізніше, коли вороги безвітряно свідомо нищили предмети релігійного культу.

Після доповіді Юліана Осінчука висвітлювала до сотні гарних кольорових прозірок, що зображували усі відтінки і зразки малювальних композицій покійного малюра, здебільша іконі і церковне стінне малювання, також портрети в давніх олягах київської князівні, боярині, дівчини тощо.

Дуже сердечно і з братерською любов'ю говорив про брата-мистця д-р Роман Осінчук, що назвав його не лише добрим братом, але і незрівняним другом для всієї родини. Після іспиту зрілості в українській тернопільській гімназії, ввійшов до Кракова шукати науку і розвивати свій природний талант до рисунків, малюнків і протретів. Тут працював під керівництвом проф. Панкевича, що дуже його цинив за пильність і солідність в роботі. Покінчивши студії, присвятився релігійній тематиці свого малювання, виключаючи сотні малюнків в наших церквах. Мав багато приятелів-малюрів, з якими не раз добре співпрацював при більшій замовленні. А тих не бракувало. Все чинний, все зайнятий, бо такі любов свою працю, хоча не мав багато здоров'я і сили. Відзначався досконало пам'яттю про те, що раз бачив чи прочитав, що не раз стало йому в пригоді. Дуже любив природу, яку знав і розумів ще з часів своїх юнацьких мандрівок по збарзькому повіті з рисунковим папером в руках. Був правдивою людиною, що любила інших, природу і своє малювання. Все раділий до помогти молодшим мистцям, що цього потребували, тому його й любили.

Критика його творчості була дуже прихильна, за його талант і творчість такі його цинили як доброго малюра. Тут на еміграції мистецька його спадщина невелика — більшість остала в краю про яку дуже мало знаємо, а теперішній окупант того роду малювання нищить і затеряв.

Голова Клубу подякував проф. Андрусіву за основну доповідь, д-р Осінчукові за спогади про брата, а Юліані Осінчук за висвітлення прозірок.

Після дворічного існування Товариства Підтримки Патріархату у Вінніпезі, провід цього товариства склав звіт перед громадою із задовільними успіхами розвою і росту. Про це довідалося широкі членство цієї організації на своїх загальних зборах 6-го травня ц.р., що відбулися у залі Читальні „Просвіти“, в неділю, в поплудневих годинах, з участю понад 80 членів.

Із звіту голови сот. Осипа Паньків ТПП прийняв довідальна, що Товариство нараховує 211 членів у Вінніпезі та 43 членів в Трансконі, де недовго основано філію ТПП, що її очолює Григорій Грудень, Оксана Рибачок і микола Киши. Праця товариства велась у двох напрямках: найперше йшлося про поширення патріархальної ідеї, а далі про створення можливостей фінансової підтримки для здобутків патріархату, а точніше для втримання патріархальних дібр, як св. Софія, Український Католицький Університет, Церква Сергія і Ваха, Видавничий фонд УКУ тощо. В обох цих напрямках були імпонуючі осяги. В парафіях та освітніх товариствах роздано кільканадцять тисяч летючих із патріархальною тематикою. Відбуто декілька свят, присвячених патріархальним подіям. Були також доповіді на повшій темі. Під час дворічної каденції придбано враз з Радою Українських Організацій за патріархат коло 12 тисяч доларів на патріаршість. Половина суми з цієї пожертви — заслуга Андрія Яцева з Вінніпези, який в двох послідах пожертвував шість тисяч доларів. При-

землях під час 2-ої світової війни чи пізніше, коли вороги безвітряно свідомо нищили предмети релігійного культу.

Після доповіді Юліана Осінчука висвітлювала до сотні гарних кольорових прозірок, що зображували усі відтінки і зразки малювальних композицій покійного малюра, здебільша іконі і церковне стінне малювання, також портрети в давніх олягах київської князівні, боярині, дівчини тощо.

Дуже сердечно і з братерською любов'ю говорив про брата-мистця д-р Роман Осінчук, що назвав його не лише добрим братом, але і незрівняним другом для всієї родини. Після іспиту зрілості в українській тернопільській гімназії, ввійшов до Кракова шукати науку і розвивати свій природний талант до рисунків, малюнків і протретів. Тут працював під керівництвом проф. Панкевича, що дуже його цинив за пильність і солідність в роботі. Покінчивши студії, присвятився релігійній тематиці свого малювання, виключаючи сотні малюнків в наших церквах. Мав багато приятелів-малюрів, з якими не раз добре співпрацював при більшій замовленні. А тих не бракувало. Все чинний, все зайнятий, бо такі любов свою працю, хоча не мав багато здоров'я і сили. Відзначався досконало пам'яттю про те, що раз бачив чи прочитав, що не раз стало йому в пригоді. Дуже любив природу, яку знав і розумів ще з часів своїх юнацьких мандрівок по збарзькому повіті з рисунковим папером в руках. Був правдивою людиною, що любила інших, природу і своє малювання. Все раділий до помогти молодшим мистцям, що цього потребували, тому його й любили.

Критика його творчості була дуже прихильна, за його талант і творчість такі його цинили як доброго малюра. Тут на еміграції мистецька його спадщина невелика — більшість остала в краю про яку дуже мало знаємо, а теперішній окупант того роду малювання нищить і затеряв.

Голова Клубу подякував проф. Андрусіву за основну доповідь, д-р Осінчукові за спогади про брата, а Юліані Осінчук за висвітлення прозірок.

Б. Б-О

Відбулися Загальні Збори Т-ва Підтримки Патріархату у Вінніпезі

Після дворічного існування Товариства Підтримки Патріархату у Вінніпезі, провід цього товариства склав звіт перед громадою із задовільними успіхами розвою і росту. Про це довідалося широкі членство цієї організації на своїх загальних зборах 6-го травня ц.р., що відбулися у залі Читальні „Просвіти“, в неділю, в поплудневих годинах, з участю понад 80 членів.

Із звіту голови сот. Осипа Паньків ТПП прийняв довідальна, що Товариство нараховує 211 членів у Вінніпезі та 43 членів в Трансконі, де недовго основано філію ТПП, що її очолює Григорій Грудень, Оксана Рибачок і микола Киши. Праця товариства велась у двох напрямках: найперше йшлося про поширення патріархальної ідеї, а далі про створення можливостей фінансової підтримки для здобутків патріархату, а точніше для втримання патріархальних дібр, як св. Софія, Український Католицький Університет, Церква Сергія і Ваха, Видавничий фонд УКУ тощо. В обох цих напрямках були імпонуючі осяги. В парафіях та освітніх товариствах роздано кільканадцять тисяч летючих із патріархальною тематикою. Відбуто декілька свят, присвячених патріархальним подіям. Були також доповіді на повшій темі. Під час дворічної каденції придбано враз з Радою Українських Організацій за патріархат коло 12 тисяч доларів на патріаршість. Половина суми з цієї пожертви — заслуга Андрія Яцева з Вінніпези, який в двох послідах пожертвував шість тисяч доларів. При-

сутнього на зборах і щедро жертводавця, п. Яцева учасники зборів нагородили рясними оплесками. Він, до речі сказав до цього часу і на Шевченківському Фундацію коло 10,000 доларів. Дійсний приклад патріотизму. Збірник відбувся з нагоди коляди, писанки та 85-річчя Патріарха. З нагоди 40-річчя хіротонії запляновано збірку більшій жертв. Ідея патріархату глибоко коринтілась у горні широкі маси і тут відбивається вияв душі народу, — сказав звітуючий голова. Звітували ще секретар Михайло Мулик та С. Каралаш, касир. Вони, на підставі цифр підтвердили та поширили звіт свого голови. За Контрольну комісію звітував проф. М. Оришук.

Після ухвалення абсолютної обрано наступну управу на біжучий рік: сот. Осип Паньків — голова, Іван Карпа — заступник, Михайло Мулик — секретар, Петро Білас — касир, Михайло Хар — організаційний референт, члени управи: Осип Барнабій, Микола Киши, Анна Бабій, Катерина Грудень, Люба Паньків, Антон Опар, Контрольна комісія: проф. М. Оришук, Михайло Деледло і Іван Гришич.

Зборами провадив д-р Михайло Марунчак, голова Краківської Ради, а секретарювали: проф. М. Оришук та Борис Шепертицький.

КУТОК ФІЛЯТЕЛІСТА ШЕВЧЕНКОВІ УРОЧИСТІ І ФІЛЯТЕЛІЯ

В журналі Американського Товариства Філятелістичного Товариства, що має 45 тисяч членів, та найбільша у світі така організація, „Американське Філятелістичне Товариство“, який друкується в кількості біля 50 тисяч, в числі за жовтень на стр. 955-956 надруковано статтю з ілюстраціями В. Кордуби п. н. „Ювілейні урочистості Т. Шевченка“.

У статті подано ілюстрації та опис різних ювілейних конвертів і список 18 різних штемпелів, головню українських міст, а також виданих у пам'ять нашого поета марок.

Серед ілюстрацій різних конвертів офіційні, а також т. зв. „самочинні“, себто приватні, наприклад на день 100-ліття з дня смерті Т. Г. Шевченка. Очевидно, що в цьому журналі можна було б видрукувати не одну добру статтю про українську пошту та її марки, коли взяти до уваги, що й редакція часто звертається до членів товариства з проханням прислати статті та розвідки про поштові марки.

Зокрема треба було б вмістити статтю про перший регулярний випуск українських марок з 1918 року та їх автора мистця Ю. Нарбути, а також про останню марку з 1919 року „Українська держава, 20 гривень“.

Якраз пора тепер видрукувати статтю про серію марок присвячених голоду в Україні. В 1923 році була видана серія чотирьох марок, присвячених голоду в 1923 році. Ця серія була видрукована на двох різних сортах паперу, звичайному та з водними знаками — „хрест та коло“. Треба з'ясувати також важливий факт, що на цих марках вжито напис „УССР“. Це єдиний випуск марок із

І. Світ

Український „День Подяки“ у Вотервліті з приводу звільнення В. Мороза

Заходом Відділу УККА у Вотервліті, під проводом голови Миколи Філя, українці Вотервліті й околиці відзначили 6-го травня звільнення Валентина Мороза з його приїзду до Америки. В церкві св. о. Миколая в 3-й год. по полудні о. парох д-р Б. Волошин, разом з о. В. Сютіком, ЧСВВ з Амстердаму, відправили Мольбен до Пречистої Діви Марії та вголосили відповідну до хвилях проповіді. Члени Відділу УККА, Об'єднання українських ветеранів СУА і СУМА виступили з проправами, пластові й сумівська молодь прибула в однострогах. Прибули й запрошені американські гості.

Після Мольбен відбулося зібрання в церковній залі. Заступник голови Відділу УККА, мгр Андрій Дурбак, привітавши зібрання з нагоди радісної події — звільнення В. Мороза, представив гостей за головним столом. Крім зазначених обох священників були: стейтовий посол М. Гобля (українського роду), суддя Кан, п. Местен, Дінушо, п. М. Філь (голова УККА у Вотервліті), мгр Т. Дурбак (СУА), інж. М. Свідерський (УККА і ООЧСУ — Амстердам), мгр В. Літінський, п. М. Бобеля (УККА — Трой). Директор Школи Українознавства у Вотервліті мгр В. Літінський, розказав про В. Мороза, який 14 років карався у совєтських тюрмах за оборону української мови, культури й історії. Він сказав, що справа Мороза доказала велику силу публічної опії, тому не можна забувати за багатьох інших українських полт'язів, ув'язнених негально в совєтських тюрмах за оборону людських і національних прав українського народу.

На окремому столі були твори наших полт'язів, на стіні виділили їхні світліни. Пані гостині зібраних перекускою. Крім місцевих були гості з Амстердаму, Когову, Олбани і Трой.

Відділ УККА у Вотервліті вислав телеграму до президента Джиммі Картера з подякою за успішні заходи щодо звільнення В. Мороза.

І. Д.

МОВА ПРО МОВУ

СТОРИНКА КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Рік I.

Червень 1979

Ч. 1.

ВІД ШКІЛЬНОЇ РАДИ ПРИ УККА

Кожному, хто читає нашу пресу, відомо, що становище української мови в нашій батьківщині за останні роки дуже погіршилося. Русифікація нашої мови, яка в подальшому призведе до її повного зникнення, є найбільш гострою проблемою. Підприємство, яке в 60-х роках ще так фактично посприяло обмеженню обсягу вжитку української мови шляхом витіснення її з сфери діяльності культурного та науково-технічного вжитку, насильно впроваджування чужої російської мови вже в найближчі класи українських шкіл, врешті збудовання нашої лексики на основі російської мови, це фактично означає знищення української мови, її відомого статусу, який дає можливість її збереження, а також її статусу як мови, яка є основою для розвитку української культури.

Такий політичний стан в Україні накладає на українську еміграцію священний обов'язок зберегти та покласти українську мову. На жаль, і між українцями стан нашої мови у діаспорі далеко незадовільний. На це складається невблаганний асиміляційний процес нашої (як і кожної іншої) еміграції, розпорощення культурних сил і ресурсів, але також і збайдужіння громади, а частіше і її провідників, до мовних справ. Тоді, коли наші політичні каторжани, живучи в нелюдських умовах, „Гулагу“, вже давно утворили товариство оборони української мови, такого товариства досі немає в ЗСР, в цьому найбільшій у світі скученні вільних українців.

Мовна сторінка при „Свободі“, яку сьогодні започатковує „мас. оптж. подвійне завантаження. Перше — протидія літвізній політиці режиму в Україні, зокрема його русифікаційному курсові. Друге — в об'єктивній, безпристрастній спосіб інформувати читачів про мовні проблеми, що хвилюють нашу громаду, та одночасно популяризувати добру українську літературну мову. Мовні довідки й поради „Мови про мову“ призначені не тільки для вжитку нашої системи шкіл українознавства, але для кожного українця чи українки, що дорожить рідною мовою. Майбутні сторінки, як і частота її появи, залежатиме від того, як наша громада прийме наш почин.

СЛІДАМИ ЧУЖИХ ВПЛИВІВ

(Польонізм)

В усну й письмову мову наших освічених громадян увійшли деякі польонізми, привнесені ще з західноукраїнських земель, і так цупко акоринілися в ній, що мало хто відчував їх несправильність. Наприклад, у звідомленнях із зборів, засідань і, на жаль, навіть наукових конференцій, читаємо: „тридцять чотирьох членів професорського збору“, „двох поетів — Т. С. Еліот і П. Тичина“, „лише чотирьох українських учених читають доповіді“, „трех письменників одержать нагороди“, „трех утрималося від голосування“ і т.д. Наведені приклади взяті з нашої преси, але таких прикладів можна наводити без кінця із різних часописів і журналів, що їх мовна редакція знаходить в руках українців із Галичини. У шкільній усній мові такі звороти трапляються ще частіше.

Слід запам'ятати, що, згідно з правилами літературної мови, у синтаксичних конструкціях, у яких числівники два, три, чотири в сполученні з іменниками є підметами в реченні, і тому їх треба вживати тільки в називному відмінку. Отже: „тридцять чотирьох членів професорського збору голосували за...“ „Два поети — Т. С. Еліот і П. Тичина“ (заголовок праці), „Лише

чотири українські вчені читають доповіді“, „три письменники одержать нагороди“, „три утрималося (або утрималися) від голосування“, і т.д. Подібно під польським впливом виникли також такі звороти, як: „п'ятьох курсантів взяло участь у лекції“, „сімох дисидентів проти режиму“, „п'ятьдесятьох делегатів зголосилося до голосу“, „кількох діячів заїхало туди“, „кількох учасників вийшло із зборів“ і т.д.

У таких конструкціях, де числівник з іменником є підметом у реченні, треба так само, як і в попередніх прикладах, вживати числівник тільки в називному відмінку, однак іменник після числівника від п'яти і далі стоїть уже в родовому відмінку множини: „п'ять курсантів взяло (або взяли) участь у лекції“, „сім дисидентів проти режиму“, „п'ятьдесятьох делегатів зголосилося (або зголосилися) до голосу“, „кілька діячів заїхало туди“, „кілька вчителів вийшло із зборів“ і т.д. Вищенаведені форми не треба сплутувати з тими, в яких пережиті дієсловоприсудок вимагає акузативних конструкцій: „ми бачили п'ятьох курсантів“, „ми знаємо сімох дисидентів“, „ми запросили п'ятьдесятьох делегатів“ і т.д. м.о.

ЧОМУ „ХАРКІВСЬКИЙ“ ПРАВОПИС?

Після Другої світової війни українські наукові установи в демократичних країнах, УВАН і НТШ, школи, видавництва, робітники пера і широкі кола української громади однодушно прийняли т.зв. „Харківський“ правопис, якого назва походить від правописної конференції в 1927 році в тодішній столиці УССР — Харкові. У ній взяли участь мовознавці з усіх земель України, включно з представниками львівського НТШ. Окрема комісія, уповноважена конференцією (А. Кримський, О. Снявський, Е. Тимченко і ін.), збрала провідні думки дискусій і уклала правописні норми, що ввійшли в „Харківський“ правопис і стали обов'язковими і для київської ВУАН в 1928 р., і для львівського НТШ в 1929 році. „Харківський“ правопис обов'язував в УССР тільки до 1933 р., коли то в час насильної колективізації, терору й русифікації, його заступлено зміненним правописом з наявними русифікаційними тенденціями. У Галичині ж. Волинні „Харківський“ правопис проіснував до окупації більшовиками західноукраїнських земель в 1939 р.

Правопис, обов'язковий тепер в УССР, був виданий Народним Комісаріатом Освіти УССР у 1946 р. за редакцією Л. А. Булаховського. Про вартість цього правопису в порівнянні з „Харківським“ найкраще свідчать слова самого акад. Булаховського, провідного мовознавця, якому доводилося виконувати директиви партії. Оцінюючи „Харківський“ правопис, Булаховський говорить, що „він не задовольняє багатьох“, однак признає, що „з філологічного боку робота, проте, була виконана в багатьох відношеннях зразково“. Але тут же Булаховський, якому доручено зредувати новий правопис, мусів засудити „Харківський“ правопис, підкреслюючи передовсім його

політичні „хиби“. „...він діяв... як певне ідеологічне знаряддя... Найгірше, що виявилось в існуючому кодексі, — його орієнтація на Європу, тобто в основному на буржуазну Європу. Фактично виявилось, таким чином, небажання додержувати ідейного контакту з революційною Східною Європою — з Росією, російським народом та його мовою, — відштовхування, що, разом із тим, орієнтувало далі розвиток української літературної мови не на її полтавсько-київську основу, а на штучні елементи західноукраїнського літературного вжитку“.

Тут прийшлося Булаховському піднести „досягнення“ правопису з 1946 року. Академія УССР створила його в час Другої світової війни в умовах евакуації, діставши „певну вказівку“ від найближчої допомоги від комуністичної партії і Радянського уряду“. І далі Булаховський підкреслює найосновніше завдання нового правописного кодексу: „...забезпечити єдність з правописом братніх народів Радянського Союзу, особливо російського...“ (Див. Л. А. Булаховський, Мовознавство в Академії Наук УРСР за час радянської влади. Розвиток науки в УРСР за 40 років. Київ, 1957, ст. 74-75).

У світлі цих пояснень зрозуміло, чому українці в вільному світі прийняли „Харківський“ правопис і оснований на ньому правописний словник Г. Голоскевича, як такі, що найкраще відбивають риси, притаманні українській мові. П'ятдесят років минуло від появи цих мовно-правописних кодексів. У них обов'язково треба внести ряд доповнень і поправок, бо за цей довгий час наша мова розвинулася і в багатьох де-чому змінилася.

У „Мові про мову“ обговорюватимемо питання, що відноситься до цієї справи.

М.

Клопіт з наголосом

(Як наголошувати іменники середнього роду з наростками -овання, -ування).

Ці два наростки віддієслівних іменників середнього роду мають два різні значення, а також два різні наголоси. Наголос цих іменників з наростком -ання був звичайно такий, як у дієсловах (інфінітив): писати — писання, жартувати — жартування, силувати — силування. Однак не треба плутати таких слів, як будівання, малювання, рисування, мурування із словами будовання, малювання, рисування, мурування. Іменники з наголосом

на -ування означають дію, роботу, а з наголосом на -овання наслідок цієї роботи або матеріал. Отже: будовання (збудовання) це те, що збудовано, будівля, мурування це мур, малювання — малюнок.

Подібно представляється справа з наголошуванням таких слів віддієслівних (утворених віддієслів) іменників середнього роду з наростками -іння та -ення. Наголос у іменників із наростком -іння завжди стоїть на наростку: ходіння, пле-

ПОЛІМО РОСІЙСЬКИЙ МОВНИЙ БУР'ЯН

Ми зчаста нарікаємо на неспинну, невблаганну русифікацію української мови під російським режимом в Україні, яка триває вже більше, як 45 років. Це, безсумнівно, страшна дійсність, що вимагає нашої рішучої і сильної протидії. Роками вже протестуємо проти цього московщення мови в пресі, у доповідях, на з'їздах і конгресах тощо.

Які ж конкретні вислідні цього? Малопомітні, або й ніякі. Окупант України сміється з усіх протестів і далі робить свою чорну роботу. Доказ: шораз то нові вже нечисленні україномовні періодики переходять на російську мову, а в українських виданнях щораз то більше російської мови, або „суржика“. На-віть „Українська радянська енциклопедія“ у своєму другому виданні друкується вже не в одній, а в двох мовах.

Що ж нам, українцям у діаспорі, робити? Самі заяви, патріотичні промови, протести та добрі наміри не направлять заповідного лиха, ні не стримають курсу русифікації України. Нам треба почати оборону акції мови від себе самих, від наших дітей, приятелів, знайомих. Це акція відрусифікування української мови у вільному світі. Коли ми потрапимо це зробити та залишити нашим нащадкам чисту, вільну від російського намулу (облудно називаного в УССР „збагаченням“) мову, вони збережуть цей національний скарб для майбутньої вільної України, хоч і як би її окупант у міжчасі змозвожив.

Багато українців, і з східних, і з західних земель, часто не усвідомлюють собі, скільки у їхній мові російських слів. Щоб їх пізнати, треба заглянути постійно в добрі словники й довідни-

Ось приклади з недавніх офіційних видань одного з наших активних товариств, яке зобов'язалося дбати про чистоту мови:

Надруковано: лента (рос.)
труді конференції (рос.)
доля (рос.)
взрив (рос.)
откос (рос.)
заклучення (рос.)

струя (рос.)
заряд электр. (рад. рус.)
зарев (рос.)

Поправні терміни (крім останнього) взяті з підсвітських термінологічних словників. Усі рекомендовані терміни згодні також з даними термінологічних словників ВУАН 20-их років.

А.

тіння, зубожіння, жаління. Іменники з наростком -ення мають наголос завжди на корені: зменшення, завершення, значення, попередження, заглиблення.

Треба відрізнити зміст

В.

— Безнадійна справа.
— А все таки... Подумайте! Від віків була Монахія, Липськ, Дрезно, Лаба, Сквава, Білгород, Японія. А тепер Мюнхен, Ляйпціг, Дрезден, Ельба, Сена, Београд, навіть Ніпон...

— Пане, життя не стоїть. Ми поїхали в світ і почули там, як люди вимовляють.

— Які люди?

— Автохтони.

— В такому разі, чому Відень, а не Він, чому Париж, а не Парі, чому німці, а не дойчі, чому Фінляндія, а не Суомі, чому Норвегія, а не Норге... і так далі, і так далі, і так... і почав рвати волосся.

— Кажуть, що старіші назви...

— Від якого року?

— Не знаю... Питайте в більш компетентних!

Гість безнадійно махнув рукою.

— Значить, я в вас не дістану вияснення?!

— На жаль.

Мій гість зблід, неприємно заколував очима, зірвався з канапи і вискочив крізь вікно.

Я почув глухий стук об каміння і знав: смерть прийшла моментально...

І навіть не можу сказати, щоб жалувало...

Врешті раз на завжди матиме спокій!...

Галактіон Чіпка

ІЗ КНИЖКОВОЇ ПОЛИЧКИ

В. М. Русанівський і С. Я. Ермоленко. *Життя слова*. В-во при Київському державному університеті. „Вища школа“. Київ 1978. Ст. 190.

В останніх двох десятиріччях у Києві почали видавати статті й окремі збірники з питань культури української мови. У цих працях багато цікавого матеріалу, з яким варто познайомити наших читачів, що й будемо робити в найближчому часі, подаючи їх короткі огляди. На початок беремо до уваги книжку В. М. Русанівського і С. Я. Ермоленко, що появилася минулого року. Хоч книжка розрахована на науковців, викладачів, журналістів та студентів гуманітарних факультетів, вона написана популярним стилем, і тому дивує, що вона вийшла тільки 5,000-ним тиражем... Усі порушення тут питання здебільшого актуальні і для нас, однак, через брак місця на цій сторінці, ми поки що візьмемо до уваги тільки два перші розділи.

Перший розділ книжки, „Культура мови — загальна культура людини“, програмово-увідний з дефініціями й поясненнями, що таке культура мови, які норми літературної мови вже устоялися, і які їх розвивати, про суспільне значення літературної мови, про лексичний склад синонімів, фразеологію, семантику і т.д. Не входячи в деталі цих здебільшого цікавих і корисних визначень, ми хочемо навести з цього розділу кілька характерних цитат, щоб показати, в яких ідеологічних рамках доводиться працювати мовознавцям в УССР. На перших сторінках тут, так як в усіх совєтських виданнях за прийнятим шаблоном обов'язково мусять бути „золоті“ слова вождів, яких тут репрезентує Л. Брежнев: „У Країні Рад розвинулася гармонійна двомовність: поряд з національними мовами в республіках Союзу РСР дедалі більшого значення набуває російська мова як знаряддя міжнародного спілкування, як засіб творчого єднання й культурного взаємозбагачення всіх радянських людей“ (Ст. 3). Ці тиради про „радянський“ народ, про їх історичну спільність, продовжуються і далі, наче якась сакраментальна формула. Паралельно з цим іде також цитата з 45 статті програми Комуністичної партії Соєтського Союзу, що могла б бути для нас зовсім переконливою, якби ці слова не розходилися з дійсністю: „...забезпечувати і надавати вільний розвиток мов народів СРСР, повну свободу для кожного громадянина СРСР розмовляти, виховувати і навчати своїх дітей будь-якою мовою, не допускаючи ніяких привілеїв, обмежень або примусу у вживанні тих чи інших мов“ (Ст. 4-5).

У книжці, крім цієї політичної реторики, є й думки авторів, які можуть бути задресовані й до нас усіх: „Невід'ємною ознакою освіченої, всебічно розвинутої людини є висока культура її мови“. І далі: „Плекаючи мову, вивчаючи її лексичні, граматичні, стилістичні багатства культурна людина повинна протягом усього свого життя“ (Ст. 5). Мовні помилки засуджуються в книжці дуже гостро: „Ось чому помилки в мовленні — писемному або усному... свідчать про недостатній культурний рівень людини“ (Ст. 12).

Другий розділ книжки, „Про літературну мову та наголос“, важливий нормативними настановами та вказівками, що з них деякі можуть допомогти нам у

наших відхиленнях від мовної поправності. На перше місце тут поставлена одна з найбільш притаманих прикмет української літературної мови, що нею є зберігання звичних приголосних у кінці слова або в кінці слова перед глухими приголосними. Отже треба вимовляти виразно: наказ, мороз, діжка, дід, лід, голуб, а не накас, морос, діш, діт, літ, голуп, грип і т.д. Авторі книжки перестерігають також перед неправильною вимовою звуків у кінці складу: казф, говорф, лафка, вофк, замість казав, говорив, лавка і т.д. Така помилкова вимова майже не трапляється у нас, хіба в людей, що вдома постійно розмовляють поросійськи, але в Україні, на жаль, така вимова, мабуть, є частим явищем.

З особливим натиском говорять автори про вимову шиплячих приголосних звуків ч, ш, ж, що в українській літературній мові вимовляються твердо: час, чому, що, біжить, спішать, а не чяс, чьому, бїжїть і т.д. Не можна повністю погодитися з твердженнями авторів, начебто така м'яка вимова виникла під впливом деяких українських говірок, бо, напр., м'яке ч є в російській мові і воно маркантно виступає в вимові тих українців, що часто говорять або говорили поросійськи.

Поклонникам звука г в українській літературній мові присмкне буде довідатися, що йому шораз більше привертать права існування в українській мові, на жаль, тільки в маленьких кучках підручників мови. У цій книжці подано тільки дев'ять слів, в яких зберігається звук г, але з поясненнями, що, напр., в слові „грунт“ вимова зі звуком г підтримується давньою традицією, а в похідних словах усталася вимова зі звуком г: обгрунтувати, грунтовний. Школа, що в книжці нема прикладів на кужі імені й прізвища та географічні назви, щоб ми могли довідатися, чи справді в Україні освічені люди вимовляють Гріг зам. Гріг, Герінг зам. Герінг, Гага зам. Гага, Рига зам. Рига, Гана зам. Гана і т.д. Про справжню вимову цього звука там не можуть довідатися із словників, бо буквар г була проскрибована ще за сталінських часів і вона перебуває на вигнанні, ще далі, так, що ні правопис, ні словники, не дають інформації про те, чи в українській мові є два окремі слова *грати* (на скрипці) і *Грати* (у вікні), чи тільки одно слово з двома значеннями.

У словнику Г. Голоскевича є кілька сотень слів з буквою г так, як і в словнику Б. Грінченка та в інших словниках, що вийшли перед сталінською епохою. Чи маємо в ім'я правописної „соборності“ так, як це почали робити деякі наші високопоставлені професори, регламентувати наш правопис і під наказом Москви викинути букву г, чи зберегти за собою право писати ці слова так, як їх вимовляємо і так, як їх вимовляють у цивілізованому світі?

М.

УСМІШКИ

„Мова — найліпший заміник думання. Це особливо легко завважити, слухаючи багатьох політичних промов“.

(Giovanni Guareschi)

„МОВНІ УСМІШКИ“

ЗБУВСЯ КЛОПОТУ

Мовні й правописні справи, що вже довше, як сторіччя, турбують наших письменників і громадян, стоять у центрі уваги ще й тепер. Тут передрукуємо сатиричний нарис відомого гумориста Галактіона Чіпки (псевдонім письменника Романа Купчинського), що, хоч написаний майже 30 років тому, не втратив своєї актуальності ще й досі.

Хтось задзвонив.
У Львові я дивився крізь вітрину хто це, тут зразу відчинив, хоч — як кажуть бувальці — воно і тут не є безпечне.
В хату вскочив нестарий ще громадянин, заспаний, з розкушуваним волоссям і з несамовитими очима.
— Ви Галактіон Чіпка?
— Варіят! — подумав я і приготувався до нападу.
— Кажіть: ви? — тиснув у мій бік пальцем.
Тоді я почав трохі з живіська:
— Або що?
— А те, що, як ви є ви, то я хочу вам щось сказати, точніше — хочу запитатися про щось. Маю до вас діло!
— Яке?

— На воловій шкірі не списав би. Йде про мову!
— Як про англійську, то ви зле вибралися.
— Ні, йдеться про нашу, українську.
— В такому разі вибачте, не буде з цього нічого, бо я не маю де вас переночувати.
— Чому переночувати? — здивувався прибулий.
— Бо дискусія напевно затягнеться найменше на два дні. Це така тема, що хоч сядь і плач!

— А бачите! Я також сів і плакав, але вже сліз не стало. І тому прибіг до вас...

— Коли по сльози, то даремний ваш труд. Я вже давно виплакав їх. Врешті погодився і маю спокій. Тепер мені ясно, що „шерегі“ це українське слово замість чужого „ряди“, що „застерігати“ не значить те, що я думав і що воно значило, а „перестерігати“, „остерігати“, що „сексот“ усі в Америці зрозуміють правильно: секретний співробітник, а не людина сексуально збочена, що „кшталтування“ це одне з кращих українських слів, що „поверхова людина“ це не є людина на один поверх, а людина поверховна, себто така, що ходить по поверхні, що „застрахувати“ не має нічого спільного зі страхом, а значить „забезпечити“, що „відстрочити“ це...
— Пане, я не можу! — зойкнув гість і повалився на канапу. — Позвольте сісти...
— Будь ласка, сидайте.
Відспав, обертіт, а після цього:
— Я тільки в справі назв міст, рік, країн і народів...

(Закінчення зі стор. 2)

чи. Але він теж приніс нам прикрий новину: другий табір, той український, нас не підтримав... українці пішли до праці... так, наче нічого не сталося... Як ми довідалися згодом, їхні шефи, які досі не порвали з політикою, вважають, що Україна має свою власну долю, відміну від цих падолюк-москалів" (підкр. С. Н., ст. 216). Отже, які ж тут можливі "контакти"? Тим більше, що українці не могли довіряти москалям, бо: "В наших рядах уже видно інертність... управа табору обіймає, вислухати жалоби", дала їсти і страйк закінчився.

Ревеляції Солженіцина про Кінгір теж ідуть у розріз з його "контактами" з українцями: "У Кінгірстворилися підпільні центри: один український, а другий обшарудський" (ст. 228). Проте в цьому великому розділі немає й найменшої згадки про героїчних 500 українців, а тільки туманні висловлювання: "Жінки протривалися", або "Танк повзе по череві киянської Алли Пресман". Оце й усе!

Оні зауваги насунулися нам після прочитання статті. Шкодою третього тому "А. Г.", то дозволимо собі ще додати декілька цитат, не без значення для затворничої теми: "Росія існує 11 століть" (ст. 16), "15 до 17 мільйонів селян (без національності — С. Н.) депортовано" чи виморено голодом, у якому згинув "стрижень рускаво народу", з додатком "6 мільйонів виморено штучним голодом в Україні, щоб їх знати у колгоспи". (У

розділі про голод на ст. 284, 198). Те саме про "вилов" щільних сіл у Сибір" (312-327). Щодо політичних питань, то "Республіка Союзу мали одне бажання: незалежність", але зразу пояснення: "Селяни бажали звільнення з колгоспів, робітники від кріпосних указів" (25). Чи це не замазування "ловкості" Солженіциного пера? Ще можна б навести такі "згадки про українців": "Карпенко-Карий був секретарем поліції" (76), "Історики ГУЛагу" — С. Караванський і Анатолій Марченко (213). І нарешті на ст. 463, у показнику імен, таке: "Петлюра Симон Васильович (1879-1926) — шеф українських націоналістів 1917-1920". Для названня Головного Отамана Президентом України, — уже не вистачило Солженіцинові ні "приязні" до українців, ні навіть любові до правди...

Думаємо, що наведеного досить, щоб зняти з Солженіцина цей ореол "мучеництва" і "прихильності до українців", тоді, коли він думає тільки про поворот до "святих" Росії — як його характеризують у Франції, називаючи ретроградом і консерватистом.

БАТЬКИ! З'явіть замолу вашу дитину з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповнити їм кращу будучину, в нашій громаді у віпному світі нового світового члена!

ДІТИ НА ВІДВІДИНАХ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕІ В НЬО ЙОРКУ

Учні 1-ої і 2-ої клас Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч“ в Нью Йорку в Українському Музеї зі своїми учителями. Зліва: Марія Паславська, провідниця в Музеї мгр Любов Волинська і Лєся О. Гой.

Дня 7-го квітня ц. р. діти Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч“ в Нью Йорку, перша і друга класи разом із своїми учителями та батьками відвідали Український Музей, де оглянули чудову виставку писанок, яка приміщується на одному із поверхів музею.

Малі діти зі захопленням слухали пояснення провідниці мгр Любові Волинської, яка в дуже зрозумілій для їхнього віку формі пояснила постанови писанки, її магічну силу, шастя, охорону перед гроєм, пов'язання писанки з ознакою життя, у що люди вірили в давнину.

Зокрема зі зацікавленням діти слухали за поясненням орнаментів на писанках. При пояснюванні орнаментів мгр Волинська звернула увагу на плями, які були на яєчку. Вона розказала дітям легенду їх виникнення, що „коли Ісус Христос мав іти на хрест, смерть його мати Марія ніч перед розп'яттям Ісуса писала писанки, бо заходила бо знала, що її син умре на хресті. Її слізьми падали на яєчка і робили плями. Тому деякі люди, що пишуть писанки роблять на них плями на ту пам'ятку". Вона рівнож пояснила і крашанки, які поклали колись давно, ще тоді коли не було доброї фарби, де люди робили собі фарби з кори дерева, з листя, зі злілля, з цибулини. Вона показала дітям писанки з різних частин України.

Дітям подобалося пояснення п-и Волинської. Вони запитували її, яка різниця між писанкою а крашанкою, чи можна їсти писанку, яка так гарно розмальована, може вона смачніша, і інші цікаві питання, які зродилися у висліді лекції. Такі відвідини як прогулянка залишаються у пам'яті дитини і виробляють у неї почуття національної приналежності.

Велику допоміжну виховну вартість Українського Музею в Нью Йорку є ця, що Музей щорічно влаштовує декілька культурних та виховних виставок нашої національної спадщини. Директор

школи інж. Кобрин, дошкучуючи ролі Українського Музею в процесі національного виховання — сприяє учителям, щоб вони зі своїми учнями якнайбільше користали з тих неповторних і наглядних можливостей. Крім цього для своєрідної заохоти, збудження любові і плекання національних вартостей, Український Музей відпускає свої приміщення для щорічних виставок самодіяльності учнів Школи Українознавства.

Виставки дбайливо, з притаманною їй любов'ю організує проф. школи Б. Чмук. У цій виставі беруть участь усі класи народної і середньої школи. На виставі, крім малювання, можна побачити вироби з дерева, вишивку, поезію, та оповідання. Все це праці учнів Школи Українознавства. У всьому підкреслена українська тематика, чи то в малюнку, деревориті, поезії, чи оповіданнях. Це є великий і важливий виховний момент, який ми маємо до диспозиції при вихованні нашої дитини, завдяки існуванню Українського Музею на нашому терені. Український Музей в Нью Йорку — це наша загальна національна вартість.

Однак, Музей потребує всебічної підтримки всім українським громадянством, бо вдержання його вимагає великих фондів тим більше, що всі влаштовані виставки є на рівні професійних американських музеїв, які диспонує великими фондами. Допоможемо нашим жертвами і станьмо його членами. Тим сповнимо свій національний обов'язок — збереження української ідентичності.

На рідній землі ворог планово нищить всі наші культурні і національні надбання. Тому допоможемо зберегти наше мистецтво тут, щоб наші діти могли виховуватися у нашій чудовій спадщині, мали можливість пізнати її, а через пізнання стали її творцями і носіями.

О. Л. Гой

Баль Інженерів в Детройті

До найбільш присманих культурно-розважових імпрез у Детройті, що відбуваються в зимовому сезоні, слід у першу чергу зарахувати Зимовий Баль Інженерів. Цьогорічний, з черги 21-ий баль відбувся у суботу, 10-го лютого ц. р., у розкішній залі Нортфілд Гілтон Ін у Трой, на периферії Детройту.

Ще до початку балу у вестибюлі, за коктейлем, а згодом у залі під час бенкету зустрічалися приятелі і знайомі, чимало з них із віддалених міст. Кожного присмано вражала мила і дружня атмосфера.

Від Відділу Товариства Українських Інженерів Америки в Детройті — господаря імпрези, баль відкрив голова, інж. Олександр Серафін. Вітаючи поверх 300 зібраних гостей, побажав усім присмано вечора та представив аранжера балу, інж. Ігоря Козака, якому передав дальший провід. Аранжер пояснив, що атракцією балу буде презентація дебютанток, що вже стало традицією таких балів, та виступ співочого ансамблю „Луна“.

На тлі мильних інструментальних мелодій оркестри „Веселі часи“ з Чикаго, проходили молодісні дебютантки-красуні зі своїми товаришами заваби під гучним аплаузом гостей. Ізпоміж 12 дебютанток — 9 було з Вищої Школи при церкві Непорочного Зачаття ПДМ в Гемптрему, 3 — з інших шкіл. Кожна з них присмано вражала учасників своєю красою, свіжістю та життєрадістю. Сніжно-білі сукні дебютанток з китицями квітів у руках, зразково поведінка, порядок презентації, вказувало на знання справи та дбайливу під-

Василь Папіж

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ЛІПНЯ 1979 р.

РОЧЕШТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Преса Богородиці 36-ий Відд. о год 1:30 по пол. в кафе-терії школи св. Йосафата при 940 Рідж Роуд Іст у Рочестері, Н. Й. Проситесь чл. прибути та виразити вдячність. — Степла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Дем'ян.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

НА ПРОДАЖ — HUNTER, N.Y.

ДВО-АКРОВІ ПАРЦЕЛІ

над річкою, при Little Timber Rd., (асфальтова дорога), чудове положення, купіль, польовання, лещата.

Захороніть свої гроші перед інфляцією.

Парцелі по \$12,000 (після 15-го серпня \$13,000)

(313) 751-8625 • (215) 635-5698 • (518) 989-6622

БАКАЦІ

ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІДПОЧИНОК БУДЕТЕ МАТИ НА

„ЗЕЛЕНОМУ КЛИНІ“

Оселя біля Союзівки і Сумівки, на яких можете завантажувати кожного вікенду.

- Оселя „Зелений Клин“ має багато простору для дітей, спортивні площі, басейн, озеро, казино на час дощу і всі вигоди. Всі кімнати приватні. Гарячої і зимної води подостатком.
- Ціни дуже доступні. Прошу дзвонити:

(914) 647-6265 або (914) 647-9535

Власники — Ольга і Микола Василич

ДО ВІНАЙМУ В

ARTEMIS APARTMENTS

212 E. Crocus Road • Wildwood Crest, N.J. 08260

П'ять кімнатні помешкання, з приватними кухнями і лазнічками, може спати 7 осіб, два басейни до моря.

Відкриті — „Memorial Day“

По інформації звертатися:

MRS. ARTEMIS NIKOROVICH

7342 Oak Lane Rd., Melrose Pk., Pa. 19126. Phone: (215) ME 5-2099

Тел.: (215) ME 5-2099 або (609) 729-5814, число із Wildwood Crest, N.J.

ВЕЛИКИЙ СЛОВНИК...

(Закінчення зі стор. 2)

середовищі) і натомість ретельно оминають імена в народній гуслі поширені, популярні, ось як: Гриць, Омелько, Ониско, Тиміш, Тома, Данько, Тодось, Федько, Юрко; серед жіночих імен не бачимо таких популярних як Галя, Ганя, Оля, Варя, Христя, Катря, Уля, Устя. Натомість аж нема куди подіти очей від Ачелітві, Агапонів, Аристархів, Варсонофіїв, Аполлонів, Ферапонтів, Феофанів та Феофілів; а в жіночій частині очі муляють Аполінарії, Пелагії (а Палажкі нема!), Євдокії (а Явдохки та Явдохні нема), Євстафії, Євстафії (і де укладачі чули таке ім'я в нашому народі?!). А таких звичайних українських жіночих імен, як Івга, Вірля, Пріська (у словнику є Єфросинія!), Химка, Гапка — не стрінете у фірмованому Академією Наук УРСР словнику з обсягом на близько 114 тисяч слів. Річ ясна, що це не випадково, що це „живописне втручання“ діяльності „імущих“ у ділянку мовної культури, як і оті „Владіс“, „Кімі“ (а ще й „Кімович“), „Леніні“ та „Октябрині“, що їх подібуємо (шоправда, не густо) в словнику.

На цьому місці вдруге наголошуємо несповажливо забувати укладачів словника: вище ми вже сказали — як розбігається передмова з фактичним матеріалом словника в ділянці географічних назв; тепер стверджуємо це саме і щодо особових імен. У передмові сказано: „Широко представлена в словнику емоційна лексика, зокрема пестливі, здрібнілі і згублі форми. Це сказано загально, стосовно всього матеріалу словника. І справді, в словнику знаходимо: козачка, козаченко (сім козачка), козаченько, козаченько, козачина, козачище, козачня; татарин, татареня, татаренятко, татарчук, татарча, татарчатко. Та це імена-назви рядові. А ось власні особові імена пестливіх та здрібнілих форм у словнику не мають, тут укладачі словника раптом „забудую вчепився“, бо ні Галя, ні Дмитрика, ні

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Василь Папіж

Павлика, Данилка, Грицуля, Василька, Івася — не знайдете поміж 114 тисяч слів. Так само не знайдете й Марусі, Марічки, Ганнусі, Катрусі, Гені, Дарці, Ірки, Любки... їх забагато, щоб усіх подавати в статті.

На цьому розгляд власних назв ми кінчаємо, бо поданих прикладів цілком досить на підтвердження очевидної тенденції „Орфографічного словника української мови“, виданого 1975 р. Вид-вом „Наукова Думка“ в Києві.

*Зрозуміла річ, що в цитатах нічого не міняємо, хоч замість неокореного „дещо ширше“ таки проситесь трохи ширше. — А. Ю.

REAL ESTATE

КЕРГОНКСОН, Н. Й.

14-кімн. дім, 2 поверхи, велика парцеля, гірський вид, великі дерева \$14,000

Катедж — 2 спальні, веранда з кітками, меблі, в досконалому стані \$17,500

5-кр., вел. 2-пов. дім 2 інші малі доми \$25,000

В досконалому стані, добре для пенсіонерів, ранча, на шпіль рік, 2 спальні, прикріп гараж, рівна парцеля, близько селла \$35,000

KATES REALTY
Kerhonskon, N.Y. (914) 626-4141

НА ПРОДАЖ

ДІМ, ЕЛПЕНВІЛ, Н. Й.

Близько Союзівки, власник мусять продати, дуже знижена ціна до \$58,000, українське сусідство, 90 футів ранча з каменем і червоною деревиною, 7 вел. кімнат, ден з коминком, 16 x 24 ft, величезний гараж на 2 авта, величезний підвал, 2 чудові лазні, килими, замикається багато річей і добрі меблі 2 1/2 гар. акрів, з 200 дерев, срібні сосни, 600 ft фронту, економічне вдержання, низький податок, шкпі автобус, краничі, зараз до законт. чиста, чисто втримано, відшарудя пітом, досконале купно.

Тел. (914) 647-3594

Добра нагода набутти одинокі 2 або й більше АКРОВІ ПЛОЩІ

з доступом до великого озера, в Українському Селі, Глен Спей, 4 хвил. до обох церков і „Верховини“. Поміжовані шіни, без посередь. Тел. (212) 355-9447, (212) 428-5150, веч., (914) 557-6172 (пітом).

BUSINESS OPPORTUNITIES

ПРОДАЄТЬСЯ
КАБІНЕТ І ПРАКТИКА
покійного дентисти д-ра
П. Микоренка.
Тел.: (516) 628-8599

FUNERAL DIRECTORS

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3585 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 865-2476

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Тел.: 674-3630

Директор ЙОСИФ

СЕНКОВСЬКИЙ

Заслуживши встановлення похоронів в каплиці, поховання в кожній районі міста. Похорони по мінімальним цінам.

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

McNERNEY BURNADZ

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue

CLIFTON, N.J.

Phone (201) 772-1880

R. H. Burnadz —

J. J. McNERNEY

Funeral Directors

Chapels available through out the Metropolitan Area.

Петро Ярема

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN,

NEW YORK І ОКОЛИЦІ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jaroma

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

З громадою і для громади!
В ошадностях наше майбутнє!

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ

UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141

• ПЛАТИТИ ВИСОКІ ВІДСОТКИ, А САМЕ: від біжучих ошадностей конт 5 1/4%, обчислюваних на місячній базі; від СЕРТИФІКАТІВ 5 1/4%-8%, залежно від суми і часу, на який вкладється.

• "MONEY MARKET" СЕРТИФІКАТИ — мінімум \$10,000 на 6 місяців — приносять біля 10% дивідендів.

• КОЖНЕ КОНТО МАЄ ДЕРЖАВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, F.S.I.C., до суми \$40,000.

• ДЛЯ БАЖАЮЧИХ КУПИТИ дім, підприємство, чи будь-яку пошлість Українська Шадниця дає позики (mortgages) на дуже догідних умовах сплати.

• ДЛЯ СВОІХ ЧЛЕНІВ дає правничі йотаріальні подади, згрозешлює заробітні і соціально-обезпечені чеки; продас державні бонди; видає подорожні чеки (Travelers Cheques), грошеві перекази (Money Orders)